

DLUHY A LÁSKA PATŘÍ K SOBĚ

Kázání ze dne 24. 1. 2021

Lukáš 7,36-50: *Jeden z farizeů pozval Ježíše k jídlu. Vešel tedy do domu toho farizea a posadil se ke stolu. V tom městě byla žena hříšnice. Jakmile se dověděla, že Ježíš je u stolu v domě farizeově, přišla s alabastrovou nádobkou vzácného oleje, s pláčem přistoupila zezadu k jeho nohám, začala mu je smáčet slzami a otírat svými vlasy, líbala je a mazala vzácným olejem. Když to spatřil farizeus, který ho pozval, řekl si v duchu: "Kdyby to byl prorok, musel by poznat, co to je za ženu, která se ho dotýká, že je to hříšnice." Ježíš mu na to řekl: "Šimone, chci ti něco povědět." On řekl: "Pověz, Mistře!" - "Jeden věřitel měl dva dlužníky. První byl dlužen pět set denárů, druhý padesát. Když neměli čím splatit dluh, odpustil oběma. Který z nich ho bude mít raději?" Šimon mu odpověděl: "Mám za to, že ten, kterému odpustil víc." Řekl mu: "Správně jsi usoudil!" Pak se obrátil k ženě a řekl Šimonovi: "Pohleď na tu ženu! Vešel jsem do tvého domu, ale vodu na nohy jsi mi nepodal, ona však skropila mé nohy slzami a otřela je svými vlasy. Nepolíbil jsi mne, ale ona od té chvíle, co jsem vešel, nepřestala líbat mé nohy. Nepomazal jsi mou hlavu olejem, ona však vzácným olejem pomazala mé nohy. Proto ti pravím: Její mnohé hříchy jsou jí odpuštěny, protože projevila velikou lásku. Komu se málo odpouští, málo miluje." Řekl jí: "Jsou ti odpuštěny hříchy." Ti, kteří s ním byli u stolu, si začali říkat: "Kdo to jen je, že dokonce odpouští hříchy?" A řekl ženě: "Tvá víra tě zachránila, jdi v pokoji!"*

1. Společné jídlo...

... to je kulisou dnešního příběhu. Společné jídlo, to byla stěžejní část Ježíšovy veřejné činnosti. On totiž skoro pořád někde s někým posedával, jedl a hovořil. Každou chvíli byl u někoho doma v kuchyni či jídelně. Díky tomu měl tak velký vliv, právě tato setkání nejednoho člověka hluboce proměnila. Ne zázračná uzdravení, ne kazatelské výstupy pro tisíc posluchačů, ne učené disputace, ale docela obyčejná večeře nebo oběd a s tím spojené osobní setkání.

Lidé o tyto schůzky z nějakého důvodu stáli. Snad jim bylo dobře s Ježíšem? Snad byli zvědaví? Nebo možná očekávali, že s hostem přijde do jejich života nějaké obohacení? Což takhle pozvat si občas k sobě hosty a těšit se, že nás nějak obohatí? Také v tom dnešním příběhu bylo na začátku pozvání. *Jeden z farizeů pozval Ježíše k jídlu. Vešel tedy do domu toho farizea a posadil se ke stolu.* Doslova se píše, nikoli že usedl, nýbrž že *ulehl* ke stolu. Tenkrát se stolovalo trochu jinak, bez židlí. Znamenalo to, že lidé kolem nízkého stolečku leželi na přichystaných lehátkách či poduškách. Nohy se nedaly schovat pod stůl. A tak mohli všichni přítomní detailně pozorovat dění, které se během jídla odehrálo.

2. Nečekaná návštěva

A pak se to přihodilo. Přichází nepozvaná osoba a udělá opravdu zvláštní věc: *V tom městě byla žena hříšnice. Jakmile se dověděla, že Ježíš je u stolu v domě farizeově, přišla s alabastrovou nádobkou vzácného oleje, s pláčem přistoupila zezadu k jeho nohám, začala mu je smáčet slzami a otírat svými vlasy, líbala je a mazala vzácným olejem.*

Tento čin ve mně vzbuzuje hromadu otázek. Tak například: Přichází ženu kupodivu nikdo nevyvedl ven. Copak tenkrát nevadilo přijít k někomu bez pozvání? Nebo to bylo setkání otevřené pro veřejnost? A hlavně: jak to myslela? Proč udělala to divné gesto? O co jí šlo? Jisté je pouze to, že to bylo veřejné gesto a že bylo učiněno mlčky, bez jediného slůvka na vysvětlenou. A další nejasnost: co tehdy znamenalo, když se o někom řeklo, že je hříšník nebo hříšnice? Otázek spousta a také spousta prostoru pro naše domněnky, pro fantazii, pro hypotézy, jak to s tou paní asi bylo. Zatímco tiše padají slzy a místností se šíří zvláštní vůně, mohou všichni přítomní přemýšlet a my s nimi.

3. Různé pohledy na věc

Co na to říkal hostitel? Hostitel se podle všeho příliš nenamáhal pochopit nepozvanou ženu. Měl ji spojenou se škatulkou nenapravitelných hříšníků a jedno podivné gesto na jeho hodnocení, jak se zdá, nic nemění. Tudíž se pozornost a myšlenky přesouvají na pozvaného hosta. Hostitel vidí, že s hostem to ani nehne, klidně se stává příjemcem slz, doteků, polibků a voňavé mastičky. A už svítá panu hostiteli, už má pro to své vysvětlení: Ježíšovi nedochází, co je ta ženská zač. *Kdyby to byl prorok, musel by poznat, co to je za ženu...* Vcelku dobré a rozumné vysvětlení, ne?

A zde je názorně vidět, jak moc nás v kontaktu s lidmi ovlivňuje naše před-porozumění, naše předsudky. Farizej Šimon měl předem jasno a ta jasnost mu způsobila zatemnění, takže neviděl a neslyšel, nemohl vnímat, co vlastně ta žena svým gestem vyjadřuje. Viděl jen to, co vidět chtěl a co vidět nechtěl, to mu uniklo. Ale existuje ještě jiná perspektiva, jiné vysvětlení.

4. Hádanka

"Šimone, chci ti něco povědět." – "Pověz, Mistře!" – "Jeden věřitel měl dva dlužníky. První byl dlužen pět set denárů, druhý padesát. Když neměli čím splatit dluh, odpustil oběma. Který z nich ho bude mít raději?"

Divná situace a divná hádanka. Hádanka se týká odpuštění dluhů. Jeden dluží přibližně nějakých patnáct dvacet výplat, sta tisíce korun, druhý „pouhé“ dvě výplaty, deseti tisíce. Každopádně oba jsou v bryndě, oba jsou v insolvenční, tj. neschopní splatit svůj dluh. A tu se oběma přihodí něco naprosto nepravděpodobného – jsou oddluženi. Domnívám se, že desetitisícové, natož statisícové závazky se prostě neodpouští ani dnes, ani tehdy. A jestli se něco takového děje, děje se to naprosto výjimečně. Nicméně hádanka vyžaduje, abychom si tuto nemožnou možnost představili.

Věřitel škrtná dluh. Zaniká tím závazek finanční, ovšem v tu stejnou chvíli vzniká něco jako citové pouto, náklonnost. V hádance se mluví dokonce o lásce. Kdo z oddlužených bude více milovat svého dřívějšího věřitele? Za tou hádankou je velmi pozoruhodná věc. Na světě existuje funkční mechanismus na tvorbu dobrých vztahů. Dobrý vztah, náklonnost mezi lidmi někdy vzniká právě tak, že jeden druhému odpustí dluh. Kdyby věřitel dluh vymáhal, žádná náklonnost nevznikne, tím si můžeme být jistí. Když však vezme gumu a vygumuje svých dlužnících sto korun, bude to příjemné a milé. Když vygumuje pět tisíc, bude to vynikající. Když vygumuje dvě stě tisíc, bude to úchvatné. Čím větší dluh je vygumován, tím silnější vazba, tím více vděčnosti, tím větší náklonnost.

5. Projevy náklonnosti

A teď si představme, že my sami někomu dlužíme třeba dvě stě tisíc, jsme na mizině a je jisté, že věřitel bude chtít své peníze za každou cenu zpět. Musím se přiznat, že si dost dobře neumím představit, jaký tlak a jaká tíha dopadá na zadluženou osobu. Ovšem dovedu si představit, že výmaz dluhu by dlužníkovi způsobil ohromnou úlevu a radost. Možná by měl chuť jít a s upřímnou vděčností zlíbat nohy svého věřitele – dobrodince.

Dočetl jsem se, že líbání nohou je projev náklonnosti, oddanosti, intenzivní vyjádření ochoty podřídit se. Může to být gesto prosebné, doufající v dobré slovo či rozhodnutí. Může to být gesto děkující, vděčné. Snad bych to dnes považovali za přehnané gesto. Ačkoli, řekl bych, někdy každý z nás má tak silné vnitřní pohnutí, že obyčejné gesto na to prostě nestačí. Konečně dodávám, že je velmi riskantní sklonit se někomu až k nohám a dotýkat se jich. Každé vyjádření náklonnosti a lásky je riskantní podnik. Ostatně odpouštění dlužníkům je neméně riskantním podnikem.

6. Láska bez dluhů?

Než se celá záležitost uzavře, dozvíme se ještě jednu pozoruhodnou myšlenku. Ježíš pověděl: *komu se málo odpouští, málo miluje*. Důraz je položen na souvislost mezi dobrými vztahy a praxí odpouštění. Jako kdyby dobré vztahy bez velkého gumování dluhů ani nemohly existovat. Je to tak? Platí to tak? Nešlo by náklonnost a lásku pěstovat ještě nějak jinak? Třeba tak, že si navzájem vůbec nebudeme půjčovat, vyhneme se všem rizikům a pak nebude potřeba nic odpouštět. Nicméně nejsem si jistý, jestli se něčemu takovému to dá říkat dobrý vztah. Zdá se mi, rizika, dluhy a odpouštění k dobrým vztahům skutečně patří.

Ještě by se ta Ježíšova věta dala říci i obráceně: *tomu, kdo málo miluje, se málo odpouští*. Tomu, kdo málo miluje, je těžké odpustit. Je těžké odpouštění dávat a přijímat, když nejsem ponořen v silovém poli lásky.

7. Závěr

Na závěr shrnuji: Není zřejmé, jaká síla přitáhla nechvalně známou osobu až k Ježíšovým nohám. Ale další dění už zřejmé je. Jedna osoba projevila velikou náklonnost. Druhá osoba dala najevo přijetí. Tím se událo něco velikého a všichni, kdo to viděli nebo slyšeli, si mohou odnést poznatek, že láska a odpouštění patří k sobě. Na upřímné slzy a doteky zazní stejně upřímná odpověď: *Odpouštějí se ti hříchy. Tvá víra tě zachránila. Jdi v pokoji*.

*Laskavý Bože,
kéž ta slova, která byla určena ženě v příběhu, uslyšíme také my pro sebe.
Prosíme o odpuštění.
Prosíme o víru, která zachraňuje.
Prosíme o vnitřní i vnější pokoj.*